

УДК 821.111(73)

Г.М. Колісник

ORCID 0000-0002-1689-6441

ОБРАЗ КНИГИ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ОБРАЗУ «ВІДСУТНЬОГО БАТЬКА» В ОПОВІДАННЯХ ДЕВІДА БЕЛЛА І КЕНА БРЮЕНА

Творчість Девіда Белла та Кена Брюена добре знайома англомовним шанувальникам детективів і трилерів. Їхні романи регулярно потрапляють до списків бестселерів, отримують схвальні відгуки від літературних критиків, але досі не ставали об'єктом окремих літературознавчих досліджень. Але якщо врахувати, що і Д. Белл, і К. Брюен у творах майстерно поєднують художньо якісні кримінальні історії та глибокий психологізм, то стає очевидним, що твори письменників потребують більш детального аналізу.

Об'єктом нашого дослідження стали оповідання «Путь самітника» Д. Белла та «Книга чеснот» К. Брюена, які увійшли до збірки «В усьому винна книга». Збірка стала професійним викликом для авторів, які працюють в гостросюжетних жанрах, оскільки до неї приймали тільки оповідання, сюжетним ядром яких була книга. Д. Белл і К. Брюен дотрималися всіх означених вимог і навіть більше: в обох оповіданнях центральний образ книги нерозривно пов'язаний із образом батька. А точніше, з образом «відсутнього батька» – однією з найактуальніших тем в сучасній психології, дослідження якої спровокувало появу також численних літературознавчих розвідок у галузі сучасної літератури.

Метою роботи стало виявлення засобів взаємодії образу книги й образу «відсутнього батька» в оповіданнях Д. Белла «Путь самітника» й К. Брюена «Книга чеснот».

Актуальність роботи зумовлена, по-перше, малою кількістю літературознавчих досліджень творчості письменників, враховуючи їх значну популярність у читача. По-друге, недостатньою розробкою образу батька у творах письменників при доволі високій актуальності цієї теми серед психологічних та літературознавчих досліджень сучасної літератури.

Установлено, що фабула обох оповідань має схожу структуру, але письменники змалювали різні типи «відсутнього батька». Д. Белл створив образ батька «відсутнього» в житті сина через відстороненість, небажання спілкуватися, а К. Брюен змалював варіант батька, «відсутнього» через агресію, чий авторитаризм змушує сина вилучати будь-яку батьківську присутність із власного життя. Але в обох сюжетах поява книги, що дістається у спадок від батька, відіграє роль психологічного тригера. Сам факт її появи спонукає героїв до своєї рідної ревізії власного уявлення про батька. В одному випадку це сприяє створенню ситуації примирення героя із батьком та минулим у цілому, а другому – книга виявляється безсилою проти стійкості сформованого батьківського стереотипу й стає вирішальним чинником у занепаді головного героя.

Ключові слова: образ книги, образ батька, «відсутній батько», батьківський стереотип, американська література, ірландська література.

DOI 10.34079/2226-3055-2023-16-28-119-126

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Імена Девіда Белла і Кена Брюена мало що скажуть українськомовному читачу. Так вже склалося, що поки їх твори не перекладалися українською, тому ні українські читачі, ні критика не мали нагоди оцінити майстерність цих письменників. Щоправда, вітчизняні любителі кіно і телебачення частково ознайомлені з творчістю К. Брюена завдяки серіалам «Код 100» (2015), «Джек Тейлор»

(2010-2013), а також художнім фільмам «Охоронець» (в оригіналі «London Boulevard») (2010) і «Без компромісів» (в оригіналі «Blitz») (2011).

Проте англomовним шанувальникам детективів і трилерів імена цих авторів добре знайомі, а в пресі регулярно з'являються схвальні відгуки від літературних критиків, які не приховують свого захвату. Наприклад, Кена Брюена жартома називають «хрещеним батьком сучасного ірландського детективу», «Папою Голуейським» (Кенпу, 2015) (маючи на увазі його походження, а також науковий ступінь з метафізики). З його іменем пов'язують розвиток таких жанрів, як «нео-нуар» і кримінальна фантастика.

Високу оцінку отримує й літературний стиль письменника: «Книги Брюена, відомі своїм темним, жорстким гумором, нашпиговані чіткими діалогами, куди більше схожі на класичні американські детективи, ніж на твори, написані в доволі шляхетних ірландських традиціях» (Barra, 2011). «Похмуріший, ніж Девід Гудіс, холодніший за Дерека Реймонда, веселіший і жорстокіший, ніж Річард Старк, Кен Бруен є одним з найоригінальніших та інноваційних голосів нуару за останні два десятиліття» (LARB, 2012). Романи Девіда Белла також користуються неабиякою популярністю, визнаються «обов'язковими для прочитання всіма любителями трилерів» (Sadler, 2011, с. 10), внесені до списків бестселерів від газети «США сьогодні» (USA Today), компанії Амазон (Amazon), часопису «Щотижневик видавців» (Publishers Weekly) та ін.

Тому поява їхніх оповідань у збірці «В усьому винна книга» (до участі в якій були запрошені сучасні провідні автори, що працюють в гостросюжетних жанрах) була цілком очікуваною, навіть передбачуваною подією.

Треба визнати, що обидва автори підтвердили своє реноме, створивши художньо якісні кримінальні історії з глибокою психологічною розробкою персонажів. І кожна з них варта окремого дослідження. Але більш знаковим нам здається те, що в обох оповіданнях центральний образ книги (наявність якого був обов'язковою умовою для авторів збірки) нерозривно пов'язаний із темою батька. А точніше, з темою «відсутнього батька» – однією з найактуальніших тем в сучасній психології, дослідження якої спровокувало появу також численних літературознавчих розвідок у галузі сучасної літератури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема батька, зокрема тема стосунків батько–син, на сьогодні одна з найпопулярніших тем у психології та літературі, що можна спостерегти в усіх літературах світу. Хоча переважна більшість ґрунтовних досліджень з цієї теми містить твердження про відсутність наукових робіт з цієї теми, її недостатню дослідженість, навіть ігнорування з боку психологів чи літературознавців. Насправді ж, навіть неглибокий пошук робіт цієї тематики яскраво демонструє факт: починаючи з другої половини ХХ століття, ця тема динамічно набуває популярності. Особливо це стосується європейської та північноамериканської психології, а згодом і літературознавчих досліджень, які напрацювали значний обсяг теоретичного матеріалу щодо постаті батька в сучасному світі.

Цікаво зауважити, що роботи, присвячені темі дослідження образу батька, мають значну наукову ізоляваність: автори спираються на власні дослідження, а цитування переважно відбувається в межах своєї національної літератури. І тим несподіванішим виявляється факт, що і психологи, і літературознавці різних національностей вже з другої половини ХХ століття дійшли спільних висновків (попри твердження авторів про оригінальність зроблених ними узагальнень). Вони констатують факт зникнення батька з родини та втрату його соціальної значущості. Усі основні підходи до аналізу ролі батька в сучасному суспільстві можемо знайти в одній із найбільш ґрунтовних і об'ємних праць «Зниклий батько, зниклий син. Якими стали чоловіки?» («Père Manquant, Fils Manqué. Que sont les hommes devenus?») юнґіанського аналітика з Квебеку Гі Корно. Її центральним образом стала постать батька, у той чи інший спосіб відокремленого від родини, що, за словами вченого, стала базовою моделлю батьківства в сучасній культурі.

Маємо зауважити, що в роботах Г. Корно та інших дослідників, які працюють у цьому напрямку, спостерігається недостатня послідовність у термінології, зокрема у доборі назви

до нового типу батька. Наприклад, у назві книги Г. Корно фігурує «зниклий батько», але вже в першому розділі як базова модель сучасного суспільства називається «батько-утікач». Витлумачується останнє поняття максимально широко: це не тільки батько, що покинув родину, але й такий, що уникає спілкування з дітьми, ізолюється від них. І використання цього терміна підтверджується тезою: «Наші батьки тікали в ліси, у шинки, на роботу. Вони також утікачі, коли порпаються з машиною або читають газету перед телевізором. Вони часто віддавали перевагу втечі в абстрактний і синтетичний світ, всупереч теперішньому, повсякденному життю, тілу» (Corneau, 2003, p. 12). Далі «батько-утікач» замінюється поняттям «відсутній батько», яке, щоправда, виявляється ширшим за перше, бо включає в себе не тільки фізичну чи психологічну відсутність, а й батьківський авторитаризм. «Відсутній батько», на думку Г. Корно, подавляючи ініціативу сина, так само витісняється з життя дитини.

Д. Віар у статті присвяченій основним тенденціям сучасної французької літератури зауважує появу в сучасній французькій літературі галереї «мовчазних» («taiseux») батьків (Viart, 2009, p. 95). Л. Е. Лобато Паз, послуговуючись терміном «відсутній батько», використовує його виключно в прямому значенні: «...все більше й більше дітей відчувають на собі фізичну відсутність, віртуальну присутність або погане поводження з боку їх батьків» (Lobato Paz, 2014). Т. Анц говорить про «віддаленого батька», охоплюючи цим терміном і постаті батьків, які буквально пішли з родини, і батьків, що в різний спосіб уникають батьківських стосунків (Anz, 2003).

Ми будемо використовувати термін «відсутній батько», оскільки в дослідженнях образу батька у сучасній літературі й ролі батька в суспільстві саме цей термін трапляється найчастіше, а широкий спектр виявів «відсутності», описаний Г. Корно, видається найбільш обґрунтованим і придатним до застосування при аналізі літературних творів. До того ж, саме таке тлумачення терміна «відсутній батько» дозволяє виявити спільні тенденції у створенні образів батька та їх взаємодію з образом книги в оповіданнях Д. Белла «Путь самітника» і К. Брюена «Книга чеснот».

Актуальність дослідження. Актуальність роботи зумовлена, по-перше, малою кількістю літературознавчих досліджень творчості письменників, враховуючи їх значну популярність у читача. По-друге, недостатньою розробкою образу батька у творах письменників при доволі високій актуальності цієї теми серед психологічних та літературознавчих досліджень сучасної літератури.

Мета статті – дослідження взаємодії образу книги й образу «відсутнього батька» в оповіданнях Д. Белла «Путь самітника» й К. Брюена «Книга чеснот».

Завдання статті – виявлення та аналіз засобів взаємодії образу книги й образу «відсутнього батька» у вказаних творах.

Виклад основного матеріалу. Зав'язкою обох оповідань стає смерть батька головного героя, після якої він отримує у спадок книгу. Остання з різних причин не узгоджується зі сформованим у героя звичним батьківським образом, який не викликає синівської любові. Це дає підстави стверджувати, що в обох оповіданнях створено свій варіант «відсутнього батька».

Для героя Девіда Белла батько – відсторонена людина, з яким вже давно порушено комунікацію: «Навіть коли батько був здоровий і розмовляв нормально, ми не часто спілкувалися» (Пенцлер, 2018, с. 365). У спогадах героя батько «проводив час за книгами й переглядом спортивних трансляцій по телебаченню» (Пенцлер, 2018, с. 394), тобто не звертав на власного сина уваги. У цьому можна вгледіти причину формування в сина вподобань, діаметрально протилежних до батьківських: «Наші політичні погляди не збігалися: він дізнавався про останні новини з «Фокс ньюз», а я – з «Ем-ес-ет-бі-сі». Він все життя був діловою людиною і торгував автомобільними запчастинами по всьому Іржавому поясу, а я завжди хотів жити у вежі зі слонової кістки, тобто проза буття мене мало цікавила» (Пенцлер, 2018, с. 365). З подібних побіжних зауважень складається образ батька як пересічної, «сірої» людини, якій нема чого запропонувати світові.

Цей образ підтримує і мати головного героя, яка також не сприймала свого чоловіка як особу, здатну на вчинок: «Твій батько був мрійником... От тільки його мріям не судилося здійснитися. Мріяв він багато, а робив – не дуже. Ось і вся різниця» (Пенцлер, 2018, с. 362). Тож відчуженість виявляється способом існування всіх членів родини героя, бо подружнє життя батьків він також сприймає виключно як співіснування: «Вони були друзями, співмешканцями, партнерами в прямому сенсі слова» (Пенцлер, 2018, с. 369).

Та головною підставою іронічного ставлення до батька стали його літературні уподобання: «Темою моєї дисертації був Фітцджеральд, зокрема «Великий Гетсбі». Смаки батька були більш банальними. Він штудіював усе, що потрапляло до списку бестселерів» (Пенцлер, 2018, с. 365). Проте головний герой і сам розуміє, що його вищість над батьком удавана: «Ось тільки мої успіхи батька нітрохи не хвилювали, та й мене самого також. Незначне досягнення – отримати постійну посаду...» (Пенцлер, 2018, с. 369). Згодом герой сам визнає, що до книг він почав ставитися прагматично, сприймаючи їх тільки як матеріал для майбутньої статті чи заняття.

І от на поминальній церемонії на честь батька головний герой знайомиться з володарем антикварної книжкової крамниці, який повідомляє, що батько головного героя колись написав вестерн. Цей роман вийшов у межах серії з дев'ятнадцяти книг у м'якій палітурці. Тираж саме батьківського роману виявився бракованим, тому не надійшов у продаж. А перевидати його так і не вдалося, бо невдовзі видавництво розорилося. І от зараз книга, написана батьком, коштує тисячі доларів за примірник у збирачів книжок і вважається «білим китом колекціонерів».

Таке повідомлення, звісно ж, шокує героя, але більше його вражає не той факт, що він по суті успадкував значну суму (адже батькові як автору було надіслано аж десять примірників), а те, що його батько спромігся щось створити у своєму житті. Це спонукає героя більше дізнатися про батька. І перша ж дія в цьому напрямку – перегляд старих фото – змушують сина кардинально змінити свій погляд: «На світлинах батько поставав зовсім іншою людиною... Пив пиво й шампанське, носив костюми й шорти. Я й уявити не міг, що колись він вів таке життя» (Пенцлер, 2018, с. 394). З цих же фото він дізнається, що в батька було велике кохання. Це підводить героя до сумного висновку: «Мені до нього було далеко» (Пенцлер, 2018, с. 394).

Потім головний герой дізнається, що батько покинув письменство заради сина, бо родину треба було годувати. Подальші розшуки пробуджують у героєві спогади, які починають формувати кардинально протилежний батьківський образ. Зокрема, він згадує, що саме батько почав водити його до бібліотеки й дозволяв читати все, що хлопцю захочеться. Саме там головний герой вперше прочитав і «Володаря мух», і «У дорозі», і «Великого Гетсбі», який згодом стане темою його дисертації. А в фіналі оповідання чоловік пригадує, як батько часто водив його до якоїсь незугарної крамниці (він любив купувати там дешеві вестерни), поруч із якою була ділянка з конячками. І описаний на початку оповідання образ батька, де він безсила хвора людина, біля якої просто незручно, остаточно руйнується під впливом захопливого дитячого спогаду: «Я думав, що мій батько – чарівник, інакше звідки б він міг знати, що там живуть коні? І як він міг здогадатися, що мені захотілося їх побачити?» (Пенцлер, 2018, с. 415).

Усе це провокує не просто своєрідне примирення героя із власним батьком, але й спробу відновити родинні зв'язки між ними. Саме для цього головний герой відшукує на складі добродійних пожертвувань усі речі батька, у тому числі й книги, і вирішує не продавати їх, а залишити собі, бо сприймає їх тепер не як старий мотлох, якого треба позбутися, чи як товар, який можна вигідно продати, а навпаки: «Спадок мого батька. Якщо не враховувати мене, найяскравіший слід, що він залишив у світі» (Пенцлер, 2018, с. 416).

Як своєрідну спокуту за роки відчуженості від батька можна вважати спробу героя хоч якоюсь мірою реалізувати мрію батька й донести роман до читача: один примірник батьківського роману він віддає робітниці складу, але з умовою не продавати його, а обов'язково прочитати.

Інший тип «відсутнього батька» – агресивний – змальовано в оповіданні К. Брюена «Книга чеснот». Саме з акценту на агресію батька й починається оповідання:

«Мій старий:
впертий,
злостивий,
нешадний.

І це на вихідних, коли бував задоволеним. Якщо психопати взагалі бувають задоволеними» (Пенцлер, 2018, с. 76).

Головний герой, Томмі, усіма можливими засобами намагається відсторонитися від батька як від постійної загрози. А його смерть стає для Томмі актом звільнення. Він навіть до останнього сидить у палаті: «хотів пересвідчитися, що він раптом не вилікується якимсь дивом» (Пенцлер, 2018, с. 77).

При цьому проблемність їхніх стосунків друзі та знайомі просто ігнорують, потлумачуючи їх як традиційні між сином і батьком-одинаком, коли певне насильство сприймається як якийсь родинний штамп. Напевно, тому головний герой гостро відчуває будь-які суспільні стеротипи, з якими йому доводиться стикатися. Томмі часто зауважує, що «все твоє життя – суцільне кліше...» (Пенцлер, 2018, с. 80). Наприклад, його батько, ірландець у другому поколінні, постійно слухав пісні про Ірландію, доповнюючи їх клішованим «випивка, мізки набік, буйство» (Пенцлер, 2018, с. 79), приятель батька Кейсі завжди виглядає так, «ніби на прослуховування зібрався для фільму «Ірландець у Нью-Йорку» (Пенцлер, 2018, с. 90) тощо. Тож і вибір власної кар'єри Томмі пояснює клішованим (тобто в уявленні героя нормальним для суспільства) прагненням протистояти батьку: Фредді змушував сина стати поліцейським, натомість Томмі почав працювати на напівкримінального господаря нічного клубу.

Отримання у спадок від батька книги із промовистою назвою «Чесноти» (сам герой буде називати її «Книгою чеснот») в житті Томмі стає знаковою, бо вона не вписується в жодне з численних кліше, які герой для себе сформулював. Почати з того, що Томмі просто не може поєднати ці два образи – батька і книги:

«Одна-єдина книжечка.

Красива, хто ж заперечує, у м'якій шкіряній палітурці, з золотими берегами. Важка така.

І зачитана до дірок.

Дивно. Старий нічого, крім спортивного розділу в «Дейлі ньюз», зроду не читав» (Пенцлер, 2018, с. 77).

Не узгоджуються зі знайомим образом батька ні естетично приємний вигляд книги, ні записані його почерком цитати з Ф. Кафки, Конфуція, Ф. Томпсона й самого К. Брюена. Це настільки бентежить героя, що він навіть вишукує багато інформації про те, як виготовляються такі книжки, хоча це також не заспокоює його. Щоправда, Томмі доволі швидко усвідомлює сутність свого неспокою: «Та коли татусь був здатний таке цитувати, то якого чорта мені тоді робити із тим, що я про нього вже знаю і розумію?» (Пенцлер, 2018, с. 80). Але відповіді на своє запитання він довго не знаходить.

Хоча після багатомісячного перечитування батьківської книги герой все ж таки намагається трохи змінити власний образ батька: «Я почав розуміти, що для мого старого ця книжка була останньою спробою завести собі освіту. Чи варта така спроба захоплення? Я подумки порівняв її з тим жахом, який він в мене вселяв все своє нікчемне життя» (Пенцлер, 2018, с. 96). Отже, кліше батька-агресора для Томмі залишилося незмінним.

Подібно до того, наскільки стійким виявився для героя образ батька, настільки ж непорушними залишились і його життєві стереотипи, тому й фінал оповідання виявляється по-кінематографічному клішованим: герой пристає на пропозицію пограбувати мафіозі, у результаті його роблять єдиним обвинувачуваним, а головним доказом проти Томмі стає батьківська «Книга чеснот», знайдена на місці злочину.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Отже, як бачимо, і Д. Белл, і

К. Брюен змогли поєднати кримінальну історію (що було однією з умов участі у збірці «В усьому винна книга») та психологічну драму, в центрі якої опинилися стосунки батька й сина. Знаковим можна вважати той факт, що обидва автори в центр психологічної колізії поставили взаємини із «відсутнім батьком» – хоча кожен з них розробив різну модель: Д. Белл створив образ батька «відсутнього» в житті сина через відстороненість, небажання спілкуватися, а К. Брюен змалював варіант батька, «відсутнього» через агресію, чий авторитаризм змушує сина вилучати будь-яку батьківську присутність із власного життя.

Важливо зауважити, що автори також творчо реалізували й умову збірки «В усьому винна книга» – поставили в центр сюжету книгу. У фабулах оповідань книга відіграла роль психологічного тригера. Для головних героїв її образ настільки контрастує з образом батька, який, здавалося б, надійно закріпився у синівській свідомості, що спонукає до переоцінювання закріпленого у їхній свідомості образу батька. Головному герою «Путі самотника» це вдається, і він примирюється з батьком, своїм минулим і залишає книгу собі як приємний спогад. А от головний герой «Книги чеснот» подолати своїх стереотипів не зміг, і в результаті шлях, який він обрав, щоб віддалитися від батька, приводить його в тюрму, а книга сприяє цьому, перетворившись на головний доказ.

Бібліографічний список

- Пенцлер, О. (ред.), 2018. *Во всем виновата книга: Рассказы о книжных тайнах и преступлениях, связанных с книгами*. СПб.: Азбука. 544 с.
- Anz, T., 2003. Familienväter. Literatur, Psychoanalyse und Kulturwissenschaft über einen mystifizierten Typus des Menschen. *literaturkritik.de* [online] Available at: <<https://literaturkritik.de/id/5625>> (Accessed 18.10.2022)
- Barra, A., 2011. Irish Crime Writer Ken Bruen on Alcoholism, Sick Priests, and Neo-Nazis. *The Atlantic* [online] Available at: <<https://www.theatlantic.com/entertainment/archive/2011/10/irish-crime-writer-ken-bruen-on-alcoholism-sick-priests-and-neo-nazis/246119/>> (Accessed 24.07.2022).
- Corneau, G., 2003. Père Manquant, Fils Manqué. Que sont les hommes devenus? [online] Available at: <<https://archive.org/details/PreManquantFilsManqu/page/n159/mode/2up>> (Accessed 06.07.2022).
- Kenny, D., 2015. Ken Bruen: Godfather of the modern Irish crime novel. *The Irish Times* [online]. Available at: <<https://www.irishtimes.com/culture/books/ken-bruen-godfather-of-the-modern-irish-crime-novel-1.2308644>> (Accessed 24.07.2022).
- LARB, 2012. *The Criminal Kind: Ken Bruen* [online] Available at: <https://lareviewofbooks.org/article/the-criminal-kind-ken-bruen/> (Accessed 12.08.2022)
- Lobato Paz, L. E., 2014. *La Figura del padre. Miradas desde la Psicología y la literatura*. Available at: <https://www.academia.edu/8458147/La_Figura_del_padre_Miradas_desde_la_Psicologia_y_la_literatura?email_work_card=title> (Accessed 08.07.2022).
- Sadler, M., 2011. Suspense Magazine Review of «Cemetery Girl» by David Bell. *Suspense Magazine*, p. 10.
- Viart, D. 2009. Le silence des pères au principe du «récit de filiation». *Études Françaises* [online], 3, p. 95–112. Available at: <https://www.erudit.org/fr/revues/etudfr/2009-v45-n3-etudfr3577/038860ar/> (Accessed 08.07.2022).

References

- Anz, T., 2003. Familienväter. Literatur, Psychoanalyse und Kulturwissenschaft über einen mystifizierten Typus des Menschen. *literaturkritik.de* [online] Available at: <<https://literaturkritik.de/id/5625>> (Accessed 18.10.2022)
- Barra, A., 2011. Irish Crime Writer Ken Bruen on Alcoholism, Sick Priests, and Neo-Nazis. *The Atlantic* [online] Available at: <<https://www.theatlantic.com/entertainment/archive/2011/10/irish-crime-writer-ken>

- bruen-on-alcoholism-sick-priests-and-neo-nazis/246119/> (Accessed 24.07.2022).
- Corneau, G., 2003. Père Manquant, Fils Manqué. Que sont les hommes devenus? [online] Available at: <<https://archive.org/details/PreManquantFilsManqu/page/n159/mode/2up>> (Accessed 06.07.2022).
- Kenny, D., 2015. Ken Bruen: Godfather of the modern Irish crime novel. *The Irish Times* [online]. Available at: <<https://www.irishtimes.com/culture/books/ken-bruen-godfather-of-the-modern-irish-crime-novel-1.2308644>> (Accessed 24.07.2022).
- LARB, 2012. *The Criminal Kind: Ken Bruen* [online] Available at: <https://lareviewofbooks.org/article/the-criminal-kind-ken-bruen/> (Accessed 12.08.2022)
- Lobato Paz, L. E., 2009. *La Figura del padre. Miradas desde la Psicología y la literatura*. Available at: <https://www.academia.edu/8458147/La_Figura_del_padre_Miradas_desde_la_Psicolog%C3%ADa_y_la_literatura?email_work_card=title> (Accessed 08.07.2022).
- Penzler, Otto, editor, 2018. Vo vsiom vinovata kniga: Rasskazy o knizhnyh tainah i prestupleniah, svazannyh s knigami. [BIBLIOMYSTERYES: Crime in the World of Books and Bookstores]. SPb.: Azbuka. (in Russian).
- Sadler, M., 2011. Suspense Magazine Review of «Cemetery Girl» by David Bell. *Suspense Magazine*, p. 10.
- Viart, D. 2009. Le silence des pères au principe du «récit de filiation». *Études Françaises* [online], 3, p. 95–112. Available at: <https://www.erudit.org/fr/revues/etudfr/2009-v45-n3-etudfr3577/038860ar/> (Accessed 08.07.2022).

Стаття надійшла до редакції 10.11.2022.

H. Kolisnyk

THE IMAGE OF THE BOOK AS A MEANS OF REALIZING THE IMAGE OF THE «ABSENT FATHER» IN THE STORIES OF DAVID BELL AND KEN BRUEN

The work of David Bell and Ken Bruen is well known to English-speaking fanatics of detectives and thrillers. Their novels regularly hit the bestseller lists and receive favorable reviews from literary critics. But they have not yet become the object of a distinct literary study. But if you take into account that both D. Bell and K. Bruen skillfully combine the artistic qualities of crime stories and deep psychology in their works, it becomes obvious that the writers' works require a more detailed analysis.

The subjects of our research were the short stories «Rides a Stranger» by D. Bell and «The Book of Virtues» by K. Bruen, which were included in the collection «BIBLIOMYSTERYES: Crime in the World of Books and Bookstores». The collection became a professional challenge for authors who work in thriller genres, as only short stories were accepted for it, the plot core of which was a book. D. Bell and K. Bruen complied with all the specified requirements and even more: in both stories, the central image of the book is inextricably linked with the image of the father. More precisely, they are related to the image of the "absent father" - one of the most relevant topics in modern psychology, the study of which also provoked the appearance of numerous literary studies in the field of modern literature.

The aim of the work was to identify means of interaction between the image of the book and the image of the «absent father» in the stories of D. Bell «Rides a Stranger» and K. Bruen «The Book of Virtues».

The relevance of the work is determined, first of all, by a small number of literary studies of the writers' work, taking into account their considerable popularity among readers. Secondly, the image of the father in the work of writers is insufficiently developed, despite the rather high relevance of this topic among psychological and literary studies of modern literature.

It was established that the plot of both novels has a similar structure, but the writers depicted different types of the «absent father». D. Bell created the image of a father who is «absent» in the

son's life due to detachment, reluctance to communicate, and K. Bruen portrayed a version of «absent» due to the aggression of the father, whose authoritarianism forces the son to remove any parental presence from his life. But in both stories, the role of a psychological trigger is played by the appearance of a book inherited from the father. The very fact of its appearance prompts the heroes to a kind of revision of their own idea of their father. In one case, this contributes to the creation of a situation of reconciliation of the hero with his father and the past in general, and in another, the book turns out to be powerless against the stability of the formed parental stereotype and becomes a decisive factor in the downfall of the main character.

Key words: *image of the book, image of the father, «absent father», parental stereotype, American literature, Irish literature.*